

Til Hovedutval for kultur, idrett og integrering
Vestland fylkeskommune

Bymuseet i Bergen
Postboks 4052 Sandviken
NO-5835 Bergen
Tlf. 55 30 80 30
post@bymuseet.no
Org.nr. 988 212 024 MVA

Bergen, 13. oktober 2020

www.bymuseet.no

Angående museumspolitikk i Vestland

Bymuseet i Bergen viser til sak 2020/70846-1 som skal behandles i hovedutval for kultur, idrett og integrering 15.10.2020.

Vi setter pris på at Vestland fylke nå er i oppstartsfasen for å utarbeide en ny og fremtidsrettet museumspolitikk. Det er naturlig at prosessen ses i sammenheng med ny nasjonal museumsmelding og mulig museumslov. For oss som holder til i Bergen er det viktig med en tett og god dialog mellom fylket og Bergen kommune om de overordnede linjene i museumspolitikken, særlig knyttet til finansiering, fellesløsninger og museumsorganisering. Bergen kommunes plan for museer og kulturminnevern skal vedtas september 2021.

Finansiering og rollefordeling

Når det gjelder rollefordeling og hovedansvar for finansiering av museumsdrift i årene som kommer så har vi forståelse for Vestland fylkeskommunes synspunkt mht statens overordnede ansvar. Samtidig registrerer vi at kulturminister Abid Raja nå signaliserer en ny finansieringsordning for kulturfeltet hvor det regionale og lokale finansieringsansvaret ser ut til å bli større enn dagens modell. Regjeringen mener at stat, fylkeskommune og kommuner bør være likeverdige partnere.

Bymuseet har i mange år hatt en meget anstrengt økonomi. Driften er ikke bærekraftig, vi er bekymret for at museene skal bli kasteballer mellom forvaltningsnivåene og at fremtidig finansieringsmodell forblir uavklart i lang tid. Vi vil derfor understreke viktigheten av forutsigbarhet og et betydelig økonomisk løft på dette området. For oss er det også viktig med utjevning av skjevfordeling av de offentlige museumstilskuddene, men i denne sammenheng er det innlysende at man ikke bare ser på den historiske og prosentvise fordelingen, men også må vurdere oppgaver, behov, forvaltningsansvar, portefølje og utøvelse av samfunnsrolle. Slik finansieringen er i dag er det uforholdsmessig stor forskjell i driftsvilkår museene imellom.

«Armlengdes avstand prinsippet» er et godt prinsipp, men armlengden må ikke være så lang at museene blir overlatt til seg selv. Vi er glade for at fylket signaliserer ønske om en tydelig rolle og politikk på dette området. Det argumenteres også for at museene i større grad må prioritere. Vi ser at dette er nødvendig, men samtidig må man sikre museene tilstrekkelig driftsmidler til å utføre samfunnsoppdraget, og bidra til alternativer dersom museene for eksempel må avvikle sitt ansvar for deler av bygningsarven eller samlinger. Slike prioriteringer kan også være konfliktfylt i lokalsamfunn og ift eierstiftelser. Det lokale og regionale nivået er våre viktigste støttespillere for å kunne utføre samfunnsoppdraget.

Museumsorganisering og samarbeid

Den er grunn til å tro at den kommende stortingsmeldingen om museum vil omhandle saken om antall museer nasjonalt og regionalt. Det er klokt at den regionale prosessen samkjøres med signalene som kommer fra nasjonalt nivå. Styret i Bymuseet har behandlet spørsmålet om eventuell videre konsolidering i kjølvannet av rapporten «evaluering av museumsreformen i Hordaland». Vår holdning er at vi er åpen for å gå inn i en slik prosess, men forventer at det kommer tydelige politiske signaler, og ikke kun en oppfordring til museene om å vurdere sin organisering. Det bør utredes mer enn ett alternativ. Styrket samarbeid på tvers og videre utvikling av fellesløsninger kan også være en vei å gå.

Utrednings- og konsolideringsprosesser er svært arbeidskrevende, og det må settes av tilstrekkelige økonomiske ressurser til å gjennomføre dette på en profesjonell måte. Vi mener at det er naturlig at man ser helhetlig på museumsorganiseringen i Vestland fylke, og ikke bare oppfordrer Bymuseet, Museum Vest og MUHO om å gå inn i en slik prosess. Det er også viktig at kunstmuseene (KODE) inngår som en del av denne prosessen. Eventuelle konsolideringer må også ses i sammenheng med styrking av museenes økonomiske fundament.

Realisering av et fellesmagasin i Hordaland trekkes frem som et argument for konsolidering. Det mener vi er et dårlig argument. En eventuell fremtidig konsolidering bør forankres i tydelige organisasjonsmessige og museumsfaglige argumenter.

Nytt fellesmagasin for musea i Hordaland

Ansvaret for realisering av et nytt fellesmagasin for de kulturhistoriske museene i Hordaland kan ikke overlates til museene alene, arbeidet kan heller ikke settes på vent de neste årene. Dette er et stort og felles løft for bevaring av hele regionens kulturarv. Bymuseets erfaring med store bygge- og driftsprosjekter er at museene ikke har tilstrekkelig intern spisskompetanse på dette.

Fylkeskommunen har gjennom sine byggeprosjekter og sin erfaring med drift, vesentlig bedre forutsetninger for å sikre en god prosjektering og drift enn museene. Vi vil på det sterkeste anbefale at dette er et felles prosjekt hvor fylket har en definert rolle både i prosjekterings- og driftsfasen.

Universitetsmuseet ved Universitetet i Bergen skal i årene som kommer planlegge nytt magasinbygg. Dette blir en stor investering. Vi mener at det er fornuftig å gå i dialog med Universitetsmuseet om bygging av felles magasin både for dem og for museene i Hordaland / Vestland. Gjennom et slikt prosjekt kan man sikre optimal og profesjonell prosjektering og drift, logistikk og sikkerhet, samt bærekraftig ressursbruk og en helhetlig finansiering. Et slikt samarbeid kan sikre raskere realisering av prosjektet for begge parter.

Med vennlig hilsen

Eivind H. Hermansen
Styreleder

Marianne L. Nielsen
Museumsdirektør